

Länsstyrelsen
Västerbottens län

Bevarandeplan

Diarienummer
512-7521-2016

Sida
1(6)

Bevarandeplan för Natura 2000-området Brattfällan

Namnlös bäck

Foto: Jon Andersson

Fastställd av Länsstyrelsen: 2016-12-12
Namn och områdeskod: Brattfällan, SE0810403
Kommun: Bjurholm
Skyddsstatus: Natura 2000: Särskilt bevarandeområde (SAC)
Övrigt skydd: Biotopskydd
Markägare: Privat
Förvaltare: Skogsstyrelsen
Areal: 3,8 ha

Karta

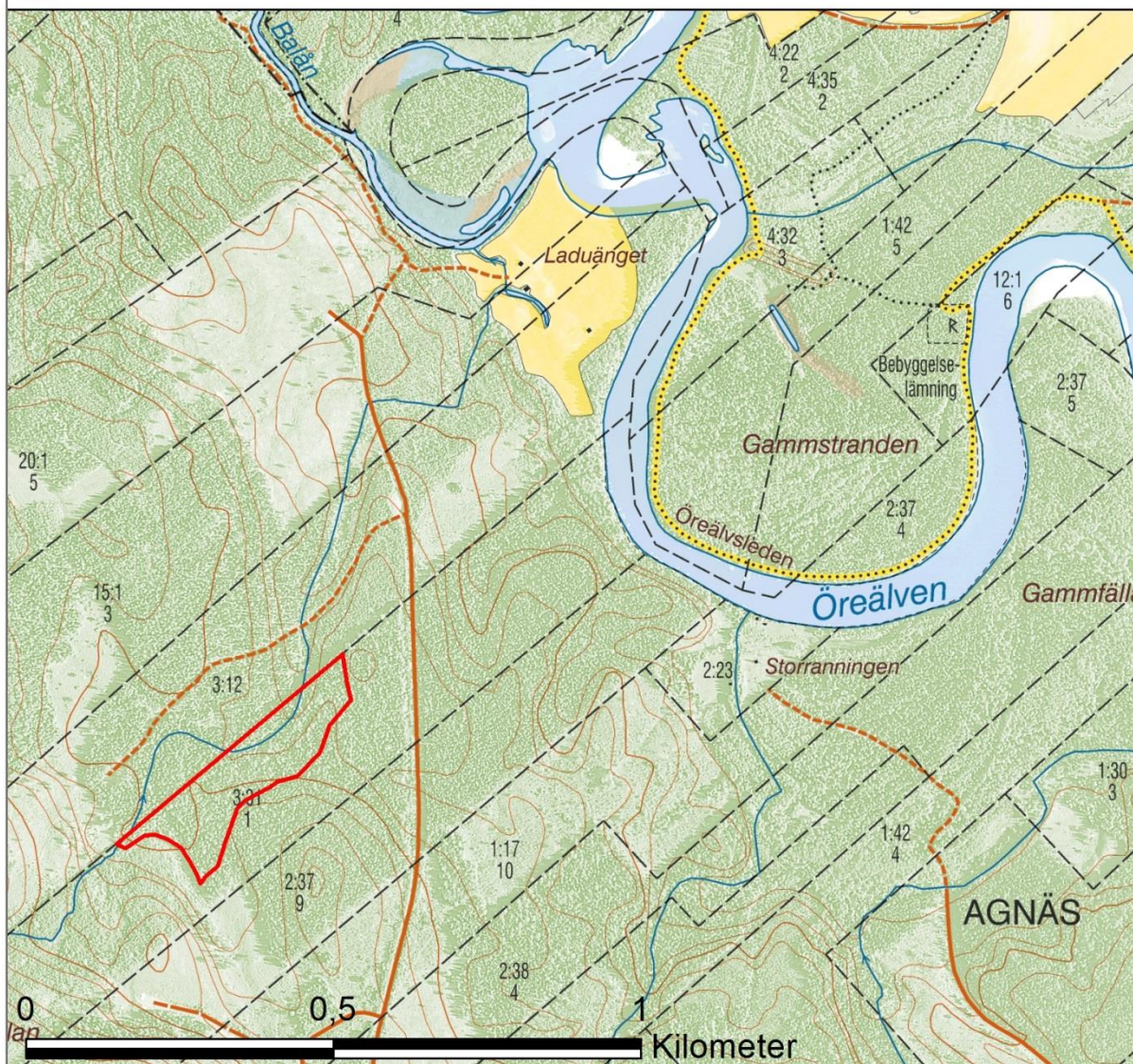
Natura 2000-område: Brattfällan
Kommun: Bjurholm
Områdeskod: SE0810403
Area (ha): 3,8

Länstyrelserna

Gräns för Natura 2000-området

Natura 2000

Natura 2000 är EUs nätverk för skyddade områden. I Sverige har vi ca 4 000 Natura 2000-områden varav ca 250 finns i Västerbottens län. För varje område finns naturtyper och/eller arter utpekade. Syftet med Natura 2000-området är att bidra till att de för området utpekade naturtyperna och arterna har gynnsam bevarandestatus i Sverige och EU.

Bevarandeplaner

För varje Natura 2000-område finns en bevarandeplan upprättad. Här beskrivs de utpekade naturtyperna och arterna, deras bevarandetilstånd i det specifika området, samt vilka bevarandemål som har satts upp för dem. Om åtgärder och skötsel krävs för att uppnå målen beskrivs de också. Bevarandeplanen fastställs av Länsstyrelsen.

Bevarandeplanen ska fungera som vägledning och stöd om någon form av exploatering blir aktuell. De naturvärden som finns i respektive Natura 2000-område får inte påverkas negativt och därför krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka bevarandevärdena i ett Natura 2000-område. Det gäller även åtgärder utanför Natura 2000-området om de riskerar att påverka områdets bevarandevärden. Detta regleras i miljöbalken 7 kap 28-29§§. Då det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturvärden behöver man samråda med Länsstyrelsens miljöenhet före genomförandet. Vid skogsbruksåtgärder hålls samråd med Skogsstyrelsen.

Utpekade naturtyper enligt Art- och habitatdirektivet

3260 Mindre vattendrag	0,02 ha
9010 Taiga	3,0 ha
9050 Näringsrik granskog	0,8 ha

Utpekade arter enligt Art- och habitatdirektivet

1972 Lappranunkel

Beskrivning av området

Brattfällan ligger cirka 2,5 kilometer öster om byn Agnäs i Bjurholms kommun. Området består av en grund sänka eller ravin i vilken en liten bäck rinner i östlig riktning ner mot Öreälven. Skogen utgörs av en mycket lövrikt och urskogsartad granskog som uppkommit efter brand. I beståndet finns rikligt med asp och sälg. Skogen saknar spår av skogsbruksåtgärder och har sannolikt lämnats opåverkad av skogsbruk sedan den senaste branden.

Inom området växer lappranunkel och en rad olika rödlistade kryptogamer. Lövträden är ofta rikligt beklädda med olika cyanolavar och den rödlistade lunglaven förekommer mycket allmänt inom hela området. Även många av de vanligast förekommande rödlistade vedsvamparterna har hittats inom området.

Bevarandesyfte

Det överordnande bevarandesyftet för Natura 2000-nätverket är att bidra till bevarandet av biologisk mångfald genom att bibehålla eller återskapa gynnsam bevarandestatus för de naturtyper och arter omfattas av EUs fågeldirektiv eller Art- och habitatdirektiv. För det enskilda Natura 2000-området är syftet att bevara eller återställa ett gynnsamt tillstånd för de naturtyper eller arter som utgjort grund för utpekandet av området.

Prioriterade bevarandevärden

Brattfällan är främst utpekad för att skydda lappranunkel och den miljö som arten växer i. Andra viktiga värden är den gamla fuktiga gransumpskogen med gamla träd och död ved i form av lågor och högstubbar samt en rik och skyddsvärd kryptogamflora.

Prioriterade åtgärder

För närvarande finns inga planerade skyddsåtgärder.

Beskrivning av områdets naturtyp och art*3260 Mindre vattendrag*

Mindre vattendrag förekommer i hela landet i såväl skogs- som jordbruksmark. Naturtypen omfattar oftast vattendrag som har strömföring lägre än 4 och/eller lägre årsmedelvattenföring än 20 m³/s.

Bevarandetillstånd idag

Detta vattendrag är inte rätat eller på annat sätt påverkat av mänskliga aktiviteter och bedöms därför befinna sig i gynnsamt bevarandetillstånd.

Bevarandemål

Bäcken ska ha fria vandringsvägar samt naturliga vattenståndsfluktuationer och flöden utan påverkan av dikning. Vattenkvaliteten ska vara god. Arealen mindre vattendrag ska vara 0,02 hektar.

9010 Taiga

Som taiga räknas skog med relativt liten påverkan och vars strukturer och funktioner liknar dem i en urskogsartad skog eller en naturskog. Skogen kan vara påverkad av människan genom plockhuggning eller skogsbete, men aldrig kalavverkad och kan bestå av olika typer av både granskog, tallskog och blandskog. Viktigt är att det finns en skoglig kontinuitet och att träden är i olika åldrar och storlekar, och att död ved finns i sådana mängder att arter och processer typiska för naturskogar kan finnas och fortgå.

Bevarandetillstånd idag

Större delen av skogen är naturskogsartad och bedöms befinna sig i gynnsamt bevarandetillstånd.

Bevarandemål

I skogen förekommer naturliga processer så som storm, insektsangrepp och brand förekommer i varierande utsträckning, insekters och svampars nedbrytning av ved samt nyetablering av träd. Skogen ska i huvudsak vara grandominerad, olikåldriga och luckig. I sena stadier kan skogen vara mer sluten och skiktad. Lövrika successioner i olika faser kan finnas inom området. Träd av alla åldrar och av olika trädslag finns och tillåts självgallra och dö. Längs vattendraget översvämmas skogen återkommande och denna störning tillåts utan begränsning påverka skogen. Arealen taiga ska vara 3,0 hektar.

9050 Näringsrik granskog

Den näringsrika granskogen växer oftast på basisk berggrund med rörligt markvatten. Fältskiktet är i huvudsak präglad av de näringsrika förhållandena och är ofta artrikt. På grund av den ofta höga näringstillgången kan träden utveckla grova stammar utan att vara särskilt gamla. Produktionen av död ved går snabbt på grund av självgallring och rotröta, och därför kan även påverkade skogar återfå en naturskogsliknande prägel relativt snabbt.

Bevarandetillstånd idag

Större delen av skogen är naturskogsartad och bedöms befinna sig i gynnsamt bevarandetillstånd.

Bevarandemål

Skogen ska vara präglad av lång kontinuitet med träd i olika åldrar och dimensioner samt med ett stort inslag av död ved och döende träd. Hydrologin ska förbli oförändrad för att det näringsrika, rörliga vattnet ska fortsätta påverka skogen. Fältskiktet ska vara örtrikt och typiska arter ska förekomma. Arealen näringsrik granskog ska vara 0,8 hektar.

1972 Lappranunkel

Lappranunkel förekommer i fuktig till våt skogsmark eller bland videsnår. Arten kräver rörligt markvatten eller översilning. Den förekommer i myrkanter och tål avsevärd beskuggning men trivs bäst där videsnåren inte är för täta. Inom lokalerna sprider sig lappranunkeln främst vegetativt medan spridning mellan olika större geografiska utsnitt sker genom att frön sprids med vatten, eller med djur. En uppskattning av spridningsavståndet är 100–500 meter.

Bevarandetillstånd idag

Ett 150-tal stjälgar är hittade på ett par platser inom området. Arten bedöms befinna sig i gynnsamt bevarandetillstånd.

Bevarandemål

Populationen i området ska vara livskraftig och inte minska i antal eller utbredning. Livsmiljön ska ha en påverkad hydrologi och markskiktet ska inte vara alltför kraftigt solexponerat.

Hotbild

Det utpekade bevarandevärdet är i stor utsträckning beroende av att området inte påverkas av avverkning i någon form. Verksamheter och åtgärder som kan påverka skogen omfattar alla typer av skogsbruksåtgärder såsom avverkning, gallring och dikning; terrängkörning och annat markslitage; exploatering såsom väg- och anläggningsbyggen; täktverksamhet såsom berg- och torvtäkt; kalkning och gödsling. Lappranunkel hotas av skogsbruk och då främst av kalavverkning. Arten är mycket känslig för uttorkning och olika typer av markslitage.

Dessa och liknande verksamheter kan påverka området även om de bedrivs utanför områdets gränser då detta kan leda till uttorkning av de känsliga skogsmiljöerna.

Bevarandeåtgärder

Skyddsåtgärder

Brattfällan är skyddat som särskilt bevarandeområde (SAC) och som skogligt biotopskydd. Ett Natura 2000-område är skyddat enligt miljöbalken vilket gäller samtliga Natura 2000-områden i landet. Alla verksamheter och åtgärder, innanför och utanför området, som på ett betydande sätt kan påverka Natura 2000-området är tillståndspliktiga enligt 7 kap 28-29 §§ miljöbalken.

Lappranunkel är fridlyst enligt Miljöbalken 8 kap 1-2 § med stöd av 1 c § Artskyddsförordningen (1998:179). Enligt denna är det inte tillåtet att avsiktligt plocka, samla in, skära av, dra upp med rötterna eller förstöra fridlysta växter i deras naturliga utbredningsområde i naturen.

De allmänna föreskrifterna för biotopskydd innebär att all typ av skogsbruk är förbjudet inom området. Huvuddelen av området är också klassat som nyckelbiotop vilket innebär att virke från en eventuell avverkning inte kan säljas vidare.

Skötselåtgärder

Området ska lämnas för fri utveckling.

Ytterligare information

På naturvardsverket.se kan du hitta mer information om Natura 2000.

I naturvårdsverkets kartverktyg [Skyddad natur](#) kan du hitta kartmaterial och fakta om skyddade områden.

I Skogsstyrelsens kartverktyg [Skogens pärlor](#) kan du bl.a. hitta information om skogar med höga naturvärden.